

Zemřel prof. MUDr. Pavel Firt, DrSc. (16. 7. 1927–16. 8. 2016)

Narodil se 16. 7. 1927 v Praze v Kobylisích jako syn praktického lékaře a veškeré školy, včetně lékařské fakulty, absolvoval rovněž v Praze. Od roku 1951 pracoval v Praze-Krči v Institutu klinické a experimentální medicíny (IKEM), který se tehdy jmenoval Ústav klinické a experimentální chirurgie (ÚKECH). Od roku 1979 do roku 1991 zde působil jako přednosta kliniky. Již od počátku své profesní kariéry se spolu s profesorem Hejhalem zaměřili na chirurgii kardiovaskulárního systému. V tom dosáhl řady prvenství, nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí. Svědčí o tom i fakt, že již za kandidátskou dizertační práci, ve které vyřešil do tehdy zásadní problém velkých transfuzí, dostal Státní cenu Klementa Gottwalda, které dostal během své kariéry celkem čtyři. U nás byl dále oceněn Cenou Vědecké rady Ministerstva zdravotnictví ČSR, Maydlovou cenou a v roce 1977 Purkyňovou medailí. V roce 1977 dostal zlatou Hufelandovu medaili Ministerstva zdravotnictví ČSR.

O mezinárodním významu jeho průkopnické práce v oblasti cévní chirurgie svědčí i to, že se stal čestným čle-

nem Belgické chirurgické společnosti a Britské společnosti pro výzkum v chirurgii. V roce 1972 dostal zlatou medaili Italské společnosti kardiovaskulární chirurgie. Samostatnou kapitolou v životě profesora Firta bylo jeho působení v tehdejší Německé demokratické republice, kde se podstatnou měrou podílel na založení cévní chirurgie a položení základů pracoviště, které dodnes provádí tuto chirurgii na nejvyšší úrovni. Německá vláda mu v roce 1965 udělila vyznamenání za vynikající práci.

Z prvenství v kardiovaskulární oblasti je nutno zmínit, že jako první u nás provedl v roce 1959 endarterektomii arteria carotis interna, rekonstrukci a. renalis v roce 1961 a konečně první úspěšnou transplantaci srdce v roce 1984.

Jeho organizátorská a pedagogická práce v oblasti kardiovaskulární chirurgie vyústila v založení subkatedry kardiovaskulární chirurgie ILF v roce 1987 a stal se prvním přednostou. Stál také po několik let v čele kardiovaskulární sekce České chirurgické společnosti České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (ČLS JEP), jejíž založení inicioval. V postgraduální výchově se angažoval na 1. lékařské fakultě UK v Praze. Výsledkem vědecké činnosti bylo mj. více než 350 vědeckých publikací, uveřejněných v našich, ale zejména v zahraničních časopisech a přibližně stejné množství přednášek. Je autorem pěti monografií i řady samostatných kapitol monografií a šesti výukových filmů. Členem ČLS JEP byl od roku 1958, od roku 2004 byl čestným členem České společnosti kardiovaskulární chirurgie ČLS JEP.

Závěrem mi dovoluji osobní vzpomínky. Profesor, tehdy ještě docent Firt byl mým školitelem, když jsem v roce 1974 nastoupil do IKEM podle tehdejší nomenklatury jako řádný vědecký aspirant. Nejen, že mi dával náměty na výzkum a kontroloval jeho výsledky, ale přísně dbal, abych se poctivě vzdělával. Nechal mne vyhodit z odborné zkoušky „aspirantského minima“, protože na rozdíl od ostatních členů zkušební komise chtěl, abych to uměl lépe. A pak každý pátek odpoledne, když ostatní šli domů, mne zkoušel. Na operačním sále vyžadoval klid, hudbu si nehrál. Zdůvodňoval to takto: „Když jsem v lese a bojím se, tak si taky zpívám.“ Jeho chirurgickým krédem byla modifikace zásady – „safety first“ – „safety Firt“. Nejen, že byl průkopníkem cévní chirurgie evropského významu, ale i zdatným jachtařem, lyžařem, dobrým hráčem lícitovaného mariáše a vynikajícím znalcem Švejka.

Čest jeho památce,

Jan Pirk